

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט אליעד וינשל

תובע

לביא כהן
ע"י ב"כ עו"ד עדי בראל

נגד

נתבעים

1. אריה סורק
ע"י ב"כ עו"ד רון לוינטל
2. בנימין יוסף
ע"י ב"כ עו"ד לירן שובר
3. יעקב סטרוגו
ע"י ב"כ עו"ד נדב דלומי
4. רון קראוס
5. ורדה אורן ברקן
ע"י ב"כ עו"ד שמואל לביא

פסק דין

ענייננו בתביעת לשון הרע שהגיש התובע נגד הנתבעים בעקבות פרסומים ברשת "פייסבוק" ושיתוף כתבה וסרטון שפורסמו באתר YNET. התובע, אשר לא הגיש תביעה נגד אתר החדשות, דורש מכל אחד מהנתבעים פיצוי בגובה 50,000 ₪.

עובדות הנדרשות להכרעה

הפרסום באתר החדשות וסרטון האירוע

1. ביום 20.05.2024 התקיימה הפגנה בצומת הסמוך לכיכר אגרנט בירושלים. ההפגנה אורגנה על ידי פעילים למען שחרור החטופים ונגד מדיניות הממשלה. התובע הגיע לאתר ההפגנה עם מגאפון במטרה למחות נגד המפגינים ולהפגין בעד מדיניות הממשלה.
2. לאחר סיום ההפגנה פורסמה כתבה באתר החדשות YNET (להלן: אתר החדשות). כותרת הכתבה "צפו: קילל מפגינים בירושלים במשך שעות, והודה לשוטרים: 'קיבלתי שמירה אישית'". לכתבה צורף סרטון באורך כשתי דקות בו נצפה התובע מגדף ומקלל (להלן: הסרטון).
3. בכתב התביעה הועלו טענות בהתייחס להפצת הכתבה וגם לאמור בה. עם זאת, במהלך דיון קדם המשפט הבהיר ב"כ התובע כי לעניין הליך זה, אין חולק שהנתבעים פעלו בהנחה שכל האמור בכתבה הוא אמת.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

בנסיבות אלה ונוכח חזית המחלוקת שתתואר בהמשך בדבר פרסומי הנתבעים, נכון לצטט את האמור בכתבה בהתייחס לתובע:

[כותרת ראשית] "צפו: קילל מפגינים בירושלים במשך שעות, והודה לשוטרים: 'קיבלתי שמירה אישית'

[כותרת משנה] כשהוא חמוש במגפון וצעיף של בית"ר ירושלים, לביא כהן קילל במשך שעות את המפגינים שמחו נגד הממשלה ולמען שחרור החטופים - תוך שנהנה כל הזמן הזה מאבטחה צמודה של שוטרים ולוחמי מג"ב. בין היתר צעק למפגין עם דגל גאווה: 'איך זה לקבל בחור?', והטיח במפגינים: 'לכו לרפיח, בוגדים, 7/10 קרה רק בגללכם'.

[טקסט] לאורך כל הזמן הזה, שוטרים ולוחמי מג"ב אבטחו את כהן, לא חדלו את הפרובוקציה ולא ניסו למנוע את הקללות. חלקם גם צחקו מאמירותיו המתריסות של כהן כלפי המפגינים. הוא עצמו פרסם בסיום פוסט שבו טען כי "כוח קפלן ארגון טרור חטפו את משפחות החטופים ופשוט רוכבים עליהם, 4 שעות נתתי להם בראש היום. מגיע ים של כבוד למשטרת מחוז ירושלים ולוחמי מג"ב שנתנו לי שמירה אישית ארבע שעות."

המפגין הלהט"ב שספג את קריאות העלבון ממנו שיתף ברשת X את המקרה וכתב: "פעיל ימין שראה אותי עם דגל גאווה וצעק, במגפון: 'איך זה לקבל בחור, איך זה לקבל בחור?', מדובר בהפרה של סעיף 3(5) לחוק למניעת הטרדה מינית - התייחסות מבזה (או משפילה) המופנית לאדם ביחס לנטייתו המינית. יהיה לי לכבוד לתבוע אותו ולתת את כל הכסף שלו לבית הגאה".

בשעתיים הראשונות, נציין, עמד המפגין לבדו לצד השוטרים - ולאחר מכן הצטרפו אליו פעילים קיצוניים נוספים. בין השאר הוא אמר למפגינים גם "לכו לרפיח, שם זה הבית שלכם", "יא מתחנגל", והתייחס גם לירידת הליגה של הפועל תל אביב: "לך תראה ערוץ חמש, יום שישי בשעה שלוש, שמאלנים בוגדים. אתם בוגדי מדינה. היידה ביבי, בן גביר זה התרופה שלכם, רק בן גביר".

4. בהמשך הכתבה פורסמה גם תגובת משטרת ישראל, אשר גם אותה נכון לצטט במלואה מאחר

שחלק מפרסומי הנתבעים מתייחסים לאמור בתגובת המשטרה: "אמש פעלה המשטרה בירושלים עם מאות שוטרים כדי לאפשר את המחאה כחוק ולשמירת הסדר הציבורי במספר מוקדים במקביל. המשטרה אבטחה את המוחים ואף עצרה טרם המחאה חשוד שתקף מפגין שהיה בדרך למחאה. השוטרים שמרו על כולם והקפידו על זכויותיהם של כולם - מוחים מכל הסוגים, משתמשי הדרך ועוברי אורח, והכל במקצועיות וללא משוא פנים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

נציין כי במהלך המחאה הושמעו ע"י מוחים שונים קריאות רבות, ביניהם כאלו הראויות לגנאי והוקעה - קריאות שהופנו נגד שוטרים, נגד מוחים, נגד קבוצות אוכלוסייה שונות, נגד נבחרי ציבור, נגד הממשלה ועוד. המשטרה פעלה כל העת למנוע חיכוך ועימות פיזי או אלימות בין מוחים לבין אחרים שמחו גם הם, וכן בין מוחים לעוברי אורח ומשתמשי הדרך ולהיפך. יש להוקיר תודה וההערכה לשוטרים הרבים שפעלו אמש לאפשר את חופש המחאה, לאבטח ולשמור על הסדר הציבורי בירושלים במשך שעות ארוכות ובמספר רב של מוקדים בירושלים, ולא להיפך".

5. במעמד דיון ההוכחות הובהר כי הכתבה והסרטון המהווה חלק ממנה המשיכו להיות מפורסמים באתר החדשות. בנוסף המשיכו להיות מפורסמים התגובות לכתבה, הכוללות ביקורת קשה על התובע וכן קללות ונאצות דומות לחלק מהפרסומים מושא הליך זה. בשלב ההוכחות לא היה מחלוקת כי התובע לא הגיש תביעה נגד אתר החדשות ואף לא פנה בבקשה להסרת הכתבה, הסרטון וכן התגובות לכתבה, שחלקן כאמור נוסחו בלשון קשה ומתלהמת.

פרסומי הנתבעים

6. הנתבעים כולם שיתפו את הסרטון בפלטפורמת פייסבוק תוך הוספת דברים. במהלך שלב ההוכחות והסיכומים הובהר כי במסגרת הליך זה אין לתובע ולבא כוחו טרוניה בנוגע לעצם הפצת הסרטון, והתביעה ממוקדת בהתבטאויות שליוו את ההפצה מטעם כל נתבע ובמילים שהודגשו בכתב התביעה בהתייחס לכל אחד מהפרסומים. אציין כי אין מחלוקת שהפרסומים נעשו על-ידי כל אחד מהנתבעים.

7. פרסומי הנתבעים שיצוטטו להלן מובאים בדרך בה צוטטו בכתב התביעה, כאשר ההדגשות בקו תחתון מציינות את החלקים המהווים לשיטת התובע דברי לשון הרע כלפיו (ומכאן, ההדגשות אינן חלק מהפרסום במקור).

8. פרסום הנתבע 1: שיתף קישור לכתבה ב-YNET והוסיף: "הגזען הירושלמי - לביא כהן - מודה שקילל והטריד שעות את המפגינים החוקיים - בחסות משטרת בן גביר, המתפקדת כמיליציה הפרטית של הגזען הכהניסטי. הוא גם מצולם ולמרות כל ההוכחות הוא לא נחקר ולא הועמד לדין!"

כאמור, בכתב התביעה נטען ששתי ההתבטאויות שסומנו בהדגשה הן בבחינת לשון הרע כלפי התובע, ואולם בסיכומיו מיקד ב"כ התובע את הטענה במילים "הגזען הירושלמי", מאחר

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

- שהובהר שהמילים "הגזען הכהניסטי" לא כונו כלל כלפי התובע, והקורא הסביר (לרבות התובע עצמו) הבין את הדברים כך. המחלוקת ממוקדת אפוא בנוגע לתיאור התובע כ"גזען".
9. פרסום הנתבע 2: ביום 21.05.2024 בשעה 17:12, שיתף קישור לכתבה ב-YNET בפרופיל הפייסבוק הפרטי שלו והוסיף: "זה לביא כהן שקילל מפגינים בירושלים במשך שעות, והודה לשוטרים: 'קיבלתי שמירה אישית'. אפס מאופס, שרץ מכוער". לאחר מכן, העלה תגובה פומבית לפוסט שלו עצמו, המכילה צילום תמונה של התובע מאתר ההפגנה בצירוף התייחסות אישית: "זה לביא כהן, מקווה שכל 'הברכות' שבירך את המפגינים, יחזרו אליו פי 10".
- יצויין כי הפוסט הוסר על-ידי הנתבע בשעות הערב, כ-12 שעות לאחר שהועלה. בהתאם לעדות הנתבע הוא הסיר את הפוסט מאחר שהבין שהשפה בו נמוכה ולא רצה להוסיף ולהתנצח עם התובע. המחלוקת ממוקדת במילים "אפס מאופס, שרץ מכוער".
10. פרסום הנתבע 3: ביום 21.05.2024, שיתף קישור לכתבה ב-YNET בפרופיל הפייסבוק הפרטי שלו והוסיף: "הדביל ממשיך... כמה טימטום יש בבן אדם הזה???".
11. פרסום הנתבע 4: ביום 20.05.2024, ציטט את הדברים שנכתבו בכתבה באתר YNET ככלי התקשורת האינטרנטי "עיתון ברשת", בפרופיל הפייסבוק העסקי שלו "עיתון ברשת", וכן שיתף את הפוסט ב-9 קבוצות נוספות. לפרסום זה הוסיף את הכותרת: "המשטרה מציינת לפושע מורשע??" ובמסגרתו לאחר שסיים לצטט את הכתבה מ-YNET, הוסיף מלל חופשי: "מה אפשר לומר? רצוי שתלונות מגובות בראיות יוגשו לבית המשפט. סך הכל, לא יפה לבצע עבירה מול עיני המשטרה שמשתפת פעולה עם פושע מורשע ולא מונעת פעולה מזיקה. דיווחים מטרידים וסרטונים מחשידים מפעילות השוטרים בחודשים האחרונים מראה שרוח עבריינית רעה נושבת מכיוון האחראיים. קצת מוזר לראות שממשלה שכשלה, חטאה, מימנה טרוריסטים שרוצים להשמיד את המדינה ואחראית לאסון לאומי נורא עכשיו תומכת באלה שתוקפים בגסות חסרת התחשבות את הקורבנות להזנחה האיומה. מעניין אם יושב ראש הכנסת הנכבד יביע את דעתו לגבי קריאות ציבוריות גסות שבעצם מבזות את טיבען, דרכו ואופיו. האשמת הקורבן היא תרגיל זדוני מוכר וישן. למרבה הצער, ביצוע עבירות מול מצלמות משך שעות. לגלות לציבור שהדבר הזדוני היה מתוכנן, ואז עוד להודות שהפושע המתועד לכאורה היה מוגן מעיד על כשל לא קטן. המשטרה תומכת בפשע ולא מגינה על הפרהסיה? מה לא בסדר בתמונה??".

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

12. פרסום הנתבעת 5: ביום 21.05.2024 שיתפה קישור לכתבה שפרסם הנתבע 4 בפרופיל הפייסבוק הפרטי שלה והוסיפה: "הנתונים מזעזעים. משטרת הדיקטטורה מגנה על עבריינים בציבור. באמת הלכה המדינה. הייתי גאה במשטרת ישראל. גידלתי קרימינולוגים לשאת בגאווה את מדי המשטרה, את שיתוף הפעולה. לא עוד."

דיון והכרעה

13. בהתאם להוראות חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: החוק) והפסיקה הרבה העוסקת בפרשנותו, יש לבחון לגבי כל פרסום האם הוא עולה כדי לשון הרע כהגדרת המונח בסעיף 1 לחוק ובכלל זה פרסום שיש בו כדי "לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו". בחינת הפרסום מתבצעת על רקע הסיטואציה בה בוצע ובחינת לשון הפרסום מתבצעת לאור "משמעותן של המילים בעיני האדם הרגיל" (ע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 300 (1977)). ככל שיסוד זה מתקיים יש לבחון האם מתקיימת אחת ההגנות הקבועות בדין. לענייננו רלוונטיות טענות ההגנה שהעלו הנתבעים בהתאם לסעיף 14 לחוק (אמת בפרסום) ובהתאם לסעיף 15 לחוק (הגנת תום לב).

14. בענייננו כלל הנושאים האמורים ייבחנו, מטבע המחלוקת בין הצדדים והטענות שהועלו, על רקע האמור בכתבה ובסרטון. לפיכך אדון תחילה במחלוקת בנושאים אלה.

הרקע לפרסומים – הכתבה והסרטון

15. ברקע פרסומי הנתבעים עמד פרסום, אשר כאמור אין מחלוקת כי הנתבעים רשאים היו להניח כי הוא אמת. בהתאם לפרסום זה התובע קילל משך שעות מפגינים, תוך הכללת ציבור שלם בכינויים "בוגדי מדינה" וזיהוי המפגינים עם הגרועים שבאוייבי עם ישראל לדורותיו ("לכו לרפיח שמה זה הבית שלכם").

באשר לאמירה הנשמעת בבירור בסרטון "לכו לקפלן לכו לרפיח שמה זה הבית שלכם", טען התובע בעדותו כי כוונתה היתה לבקש מהמפגינים להגיע לעזה לראות את "החיילים הגיבורים". אלא שלשון הטקסט ברורה ואינה עולה בקנה אחד עם ההסבר, וזאת בפרט נוכח הקריאות הנוספות שהשמיע כלפי המפגינים ("אתם בוגדי מדינה").

16. אוסיף כי על רקע טענות הצדדים ובהן טענות הנתבעים בדבר תוכן הסרטון שהיה חלק מהכתבה, צפיתי בסרטון מספר פעמים. בסרטון נצפה התובע מטיח את האמירות הקשות תוך

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

שירה, וחזרה על הדברים שוב ושוב ולמרכה הצער ניכרים על פני התובע חיוכים וההנאה, תוך שהוא מטיח אמירות פוגעניות. כך, האמירה "איך תקפו אתכם איך בגללכם באה 7.10" נאמרה בשירה ובחיוך. הצופה בה לא יכול שלא להסיק את המסר שביקש התובע להעביר כלפי מפגינים שעברו במקום ואשר התובע סבר שהותקפו באותו יום נורא.

17. באשר למפגינים אותם זיהה התובע כבעלי נטיה מינית להט"בית, הרי שמדובר היה לא רק בהתבטאויות קשות ומכוערות ובהכללה קבוצתית על רקע פוליטי, אלא בחציה ברורה של הוראות הדין באשר לשיח המותר, אף בחברה המכירה בחשיבות העצומה של חופש הביטוי.

18. בחלקו של הסרטון המצולם בשעות אור, התובע נצפה מתייחס למי שסבר שהם חברי הקהילה הגאה בכינויי גנאי מבזים ("יא קוקסינל, קוקסינל", "יא הומו יא מתחנגל"). בהמשך, לאחר רדת החשיכה ולגבי קבוצה אחרת, האמירות המבזות החמירו ולוו בשירה ובאמצעות השימוש במגפון ("איך זה לקבל בחור, איך זה לקבל בחור, איך זה לקבל, איך זה לקבל איך זה לקבל בחור"). באשר להתייחסות המכאיבה במיוחד - "רמי תיזהר שלא ידביקו אותך", ומיד אחריה "רמי רמי תתחיל לרסס, רמי תתחיל לרסס", טען התובע כי הדברים נאמרו לחברו על מנת להזהיר אותו "לא להידבק בשמאלנות" ואין מדובר בהתייחסות מבזה כלפי חברי הקהילה הגאה שעברו במקום. אלא שצפיה בסרטון מעלה כי האמירה נאמרה בסמוך ותוך כדי שירה וחזרה על דברים נוראים אחרים (כדוגמת "איך זה לקבל בחור"), שאין מחלוקת שכוונו כלפי אותו אדם וחבריו ותוארו לעיל. לצופה בסרטון ברור כי האזהרה מפני הידבקות כוונה בבירור כלפי, או מפני, חברי הקהילה הגאה, והכל כאשר הדברים נאמרים בפומבי בכיכר העיר תוך שימוש במגפון.

19. בעת הזו אין מחלוקת כי בדברים כלפי חברי הקהילה הגאה שעברו במקום, יש משום הטרדה מינית בהתאם להגדרתה בסעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 ("התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו, לרבות נטייתו המינית"). הנתבע עצמו אישר בעדותו כי "הדברים ברורים לו כעת" (בהתייחס לחלק מהדברים) ובא כוחו לא חלק על כך בסיכומיו. כאמור, הדברים נכונים במיוחד לגבי אמירה שהתובע הכחיש שכוונה לחברי הקהילה הגאה ("רמי תתחיל לרסס"), ואולם מצאתי כי דברים חמורים אלה נאמרו בהקשר זה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

20. נוכח מסקנתי שלפיה התובע התבטא באמירות פוגעניות ומשפילות במיוחד, אין מנוס גם מקביעה שלפיה מדובר בהטרדה מינית מילולית ברף הגבוה (לשאלה האם מדובר באמירות גזעניות אתיחס בהמשך).

21. אציין כי הטענה שלפיה מדובר היה בהטרדה מינית נכתבה במפורש בכתבה באתר החדשות, שם צוין כי "מדובר בהפרה של סעיף 3(5) לחוק למניעת הטרדה מינית - התייחסות מבזה (או משפילה) המופנית לאדם ביחס לנטייתו המינית". עוד אציין כי בהתאם להוראות החוק למניעת הטרדה מינית אין מדובר אך ורק בעוולה אזרחית (סעיף 6 לחוק), אלא בעבירה פלילית (סעיף 3(ב) לחוק).

22. במהלך עדותו שב וטען התובע כי הדברים הוצאו מהקשרם עקב דרך עריכת הסרטון והשמטת עלבונות קשים שספג מהמפגינים טרם דבריו. אלא שטענה זו לא נטענה בכתב התביעה והתובע לא הגיש תביעה נגד אתר החדשות ואף לא בקשה לתיקון הידיעה. מכל מקום וכאמור לעיל, גדר המחלוקת נתחם על-ידי ב"כ התובע כאשר הובהר בישיבת קדם המשפט שאין מחלוקת שהנתבעים ראו בכל האמור בכתבה כאמת. מכאן ברור שהנתבעים ראו כאמת גם בתוכן הסרטון שפורסם על-ידי האתר וכאשר כותרת הכתבה והטקסט מנוסחים בדרך הבאה – "צפו".

23. להשלמת התמונה אציין כי גם ככל שנושא זה היה במחלוקת, הרי שקביעה מעין זו פשוטה ומבוססת על הסתמכות הנתבעים על פרסום באתר חדשות מרכזי ונפוץ ביותר ועל בחירת התובע שלא להעלות כל טענה נגד אתר החדשות, בין אם בפניה לאתר או בהגשת תביעה. כפי שנפסק, "ברירת המחדל היא כי התביעה תוגש קודם כל נגד המפרסם המקורי, בהיותו זה ש"חולל" את הפגיעה בשם הטוב" (רע"א 1239/19 יואל שאול נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ, 8.1.2020). בענייננו התנהלות זו בפני עצמה מחייבת דחיית כל טענה המופנית לנתבעים בהקשר לכתבה ולסרטון, לרבות כאשר לדרך עריכתו, שכן במקרה זה עומדת לנתבעים בבירור טענת תום לב בפרסומים, כאשר הסתמכו על פרסום באתר חדשות נפוץ במיוחד נגדו לא נפתח כל הליך. לא ארחיב בענין מאחר שב"כ התובע מיקד עוד בישיבת קדם המשפט את טענותיו על בסיס זה.

עדות התובע במישור הנזק

24. התובע מיקד בחקירתו הראשית את טענותיו בהתייחס לפגיעה שספג נוכח "עריכת הסרטון" ופרסומו. התובע הרחיב בענין הן בחקירתו הראשית והן בחקירתו הנגדית, ואולם הליך זה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

אינו עוסק כאמור לעיל בפרסום הסרטון על-ידי אתר החדשות והתובע לא מצא לנכון לפתוח בהליך בענין. על רקע זה ובמהלך חקירתו הנגדית אישר התובע את יחסיות הנזק שספג מהתבטאויות הנתבעים, בדרך זו: אם ניתן היה לדמות את היקף הנזק כולו לכ-9.5 ק"ג, הרי 9 מהם מיוחסים לאתר החדשות אשר לטענתו ערך את הסרטון בצורה מגמתית ויתר הפגיעה תחולק בין כלל המפיצים אשר כל אחד מהם אחראי ל"גרמים בודדים". אנלוגיה זו, אשר התובע אישר אותה, משקפת לדעתי את חלוקת הנזק. לפיכך ועת המזיק העיקרי לא נתבע כלל, יש לראות בנזק המיוחס לנתבעים כנזק שולי.

25. אדגיש שאין כוונתי שהתובע לא נפגע כתוצאה מהכתבה והפצת הסרטון, אלא שהפגיעה נבעה מסיבות שאינן תלויות בנתבעים. התובע בעדותו מיקד את הפגיעה בנזק שמלווה אותו כתוצאה מ"עוברי אורח" שמזהים אותו ולגבי אלה ברי כי הזיהוי נובע כתוצאה מהכתבה והסרטון שהופצו על-ידי אמצעי התקשורת הנצפה ביותר בישראל. פגיעה נוספת לה טען התובע היא ביחסיו של התובע עם קרובי משפחתו שיצאו להפגין בתקופה הרלוונטית, אלא שגם בהיבט זה ברי כי הפגיעה נגרמה מהפצת הכתבה והסרטון ואמירות התובע ולא מהתנהלות הנתבעים. בהקשר זה די אם אציין כי בסרטון נצפה התובע מטיח במפגינים כי הינם "בוגדים במדינה" ואחראים לאירועי ה-7.10 ובמהלך דיון ההוכחות הובהר שזוהי עמדתו של התובע גם כעת, לרבות לגבי קרובי משפחתו שהשתתפו בהפגנות. במצב זה דומני שקשה לקבל את הטענה כי דווקא תוכן פרסומי הנתבעים הוא שהשפיע על היחסים במשפחת התובע.

דיון בפרסומים

פרסום הנתבע 1 - האמירה "גזען":

26. הבעת דעה כי אדם הוא "גזען" יכולה לעלות כדי לשון הרע (ת"א (שלום ת"א) 37304-10-20 עמית סגל נ' עומר נחמני, 17.4.2025). לצד זאת ובמקום בו דעה זו התייחסה למי שהשמיע אמירות ש"הגדרתן היחידה גזעניות", נפסק שאין מדובר בלשון הרע מאחר שמדובר "בהבעת דעה לגיטימית המתייחסת לאמירות שהגדרתן היחידה גזעניות" (ע"א (מחוזי ת"א) 9606-10-22 אמיר חצרוני נ' שידורי קשת בע"מ, 16.3.2023). אוסיף שלתוצאה דומה ניתן להגיע, במקום בו נאמרת המילה "גזען" כלפי מי שהשמיע אמירות גזעניות, גם תוך שימוש בהגנת פרסום בתום לב (סעיף 15 לחוק).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

27. בענייננו וכאמור לעיל, התובע השפיל וכיזה מפגינים אותם זיהה כחברי הקהילה הגאה על רקע נטייתם המינית, ואף הזהיר מפני הדבקות מהם ובהקשר זה צעק לחברו – באמירה משפילה במיוחד – "תתחיל לרסס".

28. האם מדובר באמירות גזעניות? מבחינת חומרתן וההתייחסות לנטייה מינית כמחלה מדבקת, או דעה קדומה באשר לקשר עם מי שמצוי בקבוצת אוכלוסייה אחרת, הרי שהדברים עולים כדי החומרה המיוחסת לתחושת ההשפלה והביזוי הנלוות לאמירות גזעניות. וניתן אף לומר – ברף גבוה. אלא שמן הבחינה הלשונית-משפטית עולה ספק שכן המונח גזענות במובנו הלשוני ההיסטורי וכן במובנו הקבוע בחוק העונשין, מתייחס לרדיפה, השפלה או ביזוי של אדם על רקע "השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני" (סעיף 144א לחוק העונשין, תשל"ז-1977). לצד זאת, בחוק איסור אלימות בספורט, תשס"ח-2008, דבר חקיקה מאוחר יותר המתייחס לסוגייה זו ורלוונטי להתבטאויותיו של התובע, הוגדרה "התבטאות גזענית" בדרך הכוללת גם קריאות שיש בהן ביזוי אדם "בשל נטייה מינית, צבע או השתייכות לגזע, לדת או למוצא לאומי-אתני".

הנה כי כן ובשונה מהגדרת המונח גזענות בחוק העונשין, בחוק למניעת אלימות בספורט נקב המחוקק בהגדרה מרחיבה למונח אמירה גזענית, הכולל גם השפלה על רקע נטייה מינית. הפרסום בענייננו, התייחסות הנתבע 1 לתובע והתייחסות התובע לעצמו אינם מנותקים מכך: אף שהאמירה בענייננו לא נאמרה במשחק ספורט, הרי שהתובע היה עטוף צעיף עידוד וקרא גם קריאות עידוד לקבוצתו האהודה, והכל לצד אותן אמירות שחוק הספורט מגדיר כאמירות גזעניות. מכל מקום - ונקודה זו היא החשובה בענייננו – ההגדרות השונות בחוק העונשין ובחוק הספורט משקפות תפיסות שונות לגבי היקף המונח "גזענות".

29. הגנת תום הלב בפרסום: בנסיבות העניין, מצאתי שאין צורך להכריע בטענת הגנת "אמת בפרסום" שהעלה הנתבע 1 (סעיף 14 לחוק). הטעם לכך כפול – ראשית, הקושי הקונספטואלי-מילולי בתיחום המונח גזען; שנית, הקושי בקביעה שיפוטית על בסיס אמירות שהושמעו בזמן הפגנה – אף בהנחה שמדובר באמירות גזעניות – בדבר אופיו הגזעני של הנתבע. מאחר שאני סבור שלנתבע עומדת טענת הגנת תום לב לפי סעיף 15(4) לחוק, אף אם לא יעמוד בנטל הוכחת "אמת בפרסום", איני מוצא להכריע בסוגיות אלה (ראו והשוו רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זוהר, 30.5.2023).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

30. אפנה אפוא לבחינת היסודות הנדרשים להגנה הקבועה בסעיף 15(4) לחוק: "הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות".

31. פרסום הנוגע לענין ציבורי: הפרסום עוסק בעיקרו בביקורת על משטרת ישראל שהנתבע סבר שיש לראות בהתנהלותה כמתן "חסות" לתובע במקום חקירתו והעמדתו לדין. זאת ועוד, האירוע מושא ההתבטאויות התבצע במרכז הזירה הציבורי וסוקר באתר תקשורת מרכזי בכותרת "צפו: קילל מפגינים בירושלים במשך שעות, והודה לשוטרים: 'קיבלתי שמירה אישית'" (כאמור, הנחת המוצא להליך שלפני היא שהנתבעים זכאים היו להניח שכלל הפרסום – אמת).

32. הנתבע סבר בזמן אמת וסבור היה גם במהלך עדותו בבית המשפט כי אמירותיו והתנהלותו של התובע מצביעים על כך כי מדובר בגזען. מכל מקום ומשעסקנן בתביעות בגין לשון הרע אין השופט נדרש למילונים ולמונחים משפטיים בלבד ובהקשר זה מקובלת עלי טענת הנתבע 1 שלפיה ראה באמירות אלה נגד הקהילה הגאה ובאמירות נוספות של התובע המכלילות ציבור, כהתבטאויות גזעניות. בשים לב לכך שעמדה זו מבוססת על התנהלותו של התובע ואמירותיו, הרי שמדובר בהבעת דעה על התנהגות התובע המתייחסת ל"מעשיו או דעותיו" כפי שהתגלו בהתנהלותו. באשר ליסודות השלייים הקבועים בסעיף 16 לחוק הרי שמצאתי שהנתבע האמין באמיתות האמירה, כי לא סביר היה לנקוט פעולות בדיקה מעמיקות בשים לב למידע שנחשף בפניו ולפלטפורמה בה הגיב וכן כי הוא לא התכוון לפגוע בתובע מעבר לנדרש להבעת עמדותיו, קרי עמדת התובע שלפיה אדם שמתבטא בדרך בה התבטא התובע הוא גזען.

33. ולאחר הניתוח הטכני הנדרש של הוראות הסעיפים הרלוונטים ובהתייחס להסכמה בין הצדדים שלפיה הגנה על חופש הביטוי דורשת סבלנות גם לעמדות בוטות וקשות, הרי שיש להגן גם על זכותו של הנתבע להביע בפומבי עמדה שלפיה מי שמשתמש בשפה מכלילה וגסה ומזהיר בפומבי מפני הדבקות במחלות אך ורק בגלל נטיה מינית שונה, הוא גזען.

פרסום הנתבע 2:

34. פרסום זה כולל קללות וגידופים ("אפס מאופס, שרץ מכוער") וטוב עשה הנתבע 2 עת הסיר אותו מהרשת שעות לאחר הפרסום, ללא שהיו לפוסט תגובות ו"לייקים" (נספח 2 לכתב ההגנה, וכן עדותו של הנתבע 2). אף אם ברור בעיני מהטקסט וההקשר הכללי, כי יש לקבל

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

את עדות הנתבע 2 וטענת בא כוחו שלפיה הדברים התייחסו למעשיו ודבריו של התובע, נבעו עקב כאב אישי עמוק ונאמרו בשעת כעס, הרי שמדובר בשפה משתלחת ולא ראויה.

35. אציין תחילה כי לא מצאתי באמירות אלה ובקללות שהוטחו בתובע כהתייחסות לתיאורו החיצוני של התובע. מכאן שאני דוחה את טענת התובע שלפיה מדובר בלשון הרע בהיבט של תיאור המציאות בהתייחס לחזותו.

36. עם זאת, גם קללות שנאמרות מתוך כעס וזעם יכולות לעלות לכדי לשון הרע שכן ייתכן שיימצא שיש בהן כדי "לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו". אלא שבדומה לקללות וגידופים המבוצעים בכיכר העיר – אשר התובע לקח בהם חלק מוביל – כך קללות וגידופים בכיכר העיר הוירטואלית, אשר נאמרים בכעס הרגע, בתגובה לפרסום אחר ונמחקים לאחר מכן, אינם עולים בהכרח לכדי עילת תביעה: "כשם שלא כל קריאת גנאי ברחובה של עיר מקימה עילת תביעה, כך אף לא כל פרסום מגנה ומגונה באינטרנט מהווה עילה. רבות מן התגובות באינטרנט הן דברי הבל ברמה ירודה, שכל בר דעת מבין כי אין לייחס להן כל משקל, וערכן "העוולתי" הוא בהתאם". (רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ, סג(3) 664 (2010), אף שהערה זו נכתבה בפסקה ס' על-ידי שופט המיעוט באותה פרשה, הש' רובינשטיין, האמור בה משקף גם את עמדת שופטי הרוב בסוגייה וראו שם בפסקה 18, ראו גם ע"א (מחוזי מרכז) 9845-06-22 אריאל מימון אוחיון נ' יערה גלוסקא, 1.12.2022).

37. בענייננו אני סבור שהדברים אינם מבססים עילת תביעה לפי חוק לשון הרע. מדובר בדברי נאצה שנכתבו בתגובה לפרסום הנוגע לדברי התובע והמתייחס גם לדברי הנאצה שהושמעו על-ידי התובע. כאמור, פרסום הנתבע 2 נמחק שעות לאחר שהועלה ללא שתועדו שיתופים או לייקים. באשר לנזק השולי שנגרם בהתייחס לכלל פרסומי הנתבעים אפנה לאמור בסעיפים 25,26 לעיל. בהמשך לכך ואם נעשה שימוש בדימוי שאישר התובע, הרי שאם מתוך כלל הנזק שנגרם לתובע המדומה לתשעה וחצי קילוגרמים, תשעה קילוגרמים נגרמו עקב הפרסום באתר החדשות וגרמים בודדים בלבד נבעו מכל מפרסם נוסף, הרי הנזק שנגרם כתוצאה מהשימוש שעשה הנתבע 2 בקללות, שהוסר כעבור מספר שעות, ללא שיתופים או לייקים, נמדד במיליגרמים. אוסיף בהקשר זה כי אף שקיימת בחוק סמכות להורות על פיצוי ללא הוכחת נזק, אין בכך כדי להצדיק תביעות בגין נזק שולי ביותר העולה כדי 'זוטי דברים' (סעיף 4 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

פרסום הנתבע 3:

38. לשון הפרסום: "הדביל ממשיך... כמה טימטום יש בכך אדם הזה ???". הנתבע הסביר בעדותו שההתייחסות היתה לסרטון בו התובע נצפה אומר את הדברים שוב ושוב. במבחן הקורא הרגיל ברור כי הדברים אינם מתייחסים לרמת המשכל של התובע, אלא הם בבחינת התייחסות תוך שימוש בקללה, להתנהלות התובע באותו יום. מדובר בהבעת דעה על התנהלותו של התובע, אשר איני סבור שיש בה משום לשון הרע. אוסיף כי אחת האמירות ה"רכות" ביותר בסרטון, שכיוון התובע כלפי אחד המפגינים היא "טמבל".

39. אציין כי ככל שהייתי מוצא בדברים משום לשון הרע, הרי שיש לקבל את טענתו החלופית של ב"כ הנתבע 3 שלפיה מדובר היה בהבעת עמדה בתום לב (סעיף 15 לחוק), בנוגע להתנהלות התובע ומתייחסת ל"מעשיו או דעותיו", כפי שהתגלו בהתנהלותו בקשר לענין ציבורי.

פרסום הנתבעת 5:

40. להלן נוסח הפרסום: "הנתונים מזעזעים. משטרת הדיקטטורה מגנה על עבריינים בציבור. באמת הלכה המדינה. הייתי גאה במשטרת ישראל. גידלתי קרימינולוגים לשאת בגאווה את מדי המשטרה, את שיתוף הפעולה. לא עוד." המחלוקת בין הצדדים עוסקת במילים "עבריינים בציבור".

41. פרסום זה מבקר את משטרת ישראל המגנה, לשיטת הנתבעת 5 בפרסום, על מי שהמפרסמת רואה "כעבריינים בציבור". הפרסום אינו מתייחס אך ורק למקרה של התובע, שכן האמור בו נכתב בלשון רבים, ומתוכנו ברור שהביקורת התייחסה גם למקרים אחרים בעבר. עם זאת, ברי כי הקורא הרגיל הקורא את הפרסום יחד עם שיתוף הכתבה והסרטון, בודאי רואה את התובע כאחד "העבריינים בציבור" אליהם התייחסה הנתבעת 5.

42. בהתאם לפסיקה ניתן לראות בכינויו של אדם "עבריינין" כלשון הרע אף אם ימצא כי ביצע עבירה, וזאת באותם מקרים בהם הקורא את כותרת הכתבה בלבד, או את הכתבה, יכול לסבור (בטעות) כי מדובר במי שהורשע בדין (ע"א (מחוזי י-ם) 49994-03-17 עיתונות זהב בע"מ נ' אריה שקד, 2.10.2017). בענייננו לא מצאתי כי ניתן להחיל פסיקה זו, שכן ההתייחסות לתובע כאחד "העבריינים בציבור" מובלעת בטקסט המבקר את משטרת ישראל על כך שהגנה על התובע (ולא חקרה אותו). מכאן שאין כל חשש שהקורא את הטקסט יחשוב שמדובר במי שהורשע בדין.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

43. באשר לתיאור המשתמע של התובע כאחד "העבריינים בציבור" המוגנים על-ידי המשטרה, הרי שבהינתן שאין מחלוקת שדבריו היו בגדר הטרדה מינית, המהווה עבירה, וכאשר בכתבה נכתבה התייחסות להפרת החוק בדרך של הטרדה מינית והיא מהווה חלק מהבעת דעה, מצאתי כי עומדות לנתבעת 5 הגנת פרסום בתום לב בהתאם לסעיף 15(4) לחוק.

פרסום הנתבע 4:

44. טענתו העיקרית של התובע בהקשר זה היא כי הפרסום מצביע עליו כ"פושע מורשע", כלשון הכותרת לפרסום ובהמשך תוכן הטקסט בפירוט. בהיבט זה קיימת מחלוקת בדבר מושא הפרסום שכן הנתבע 4 העיד כי התייחס לשר הממונה על המשטרה, ולא לתובע וכי כך היה קורא את הדברים כל קורא של הטקסט.

באשר למחלוקת זו מצאתי שקריאת הטקסט מצביעה באופן ברור שמושא הביקורת העיקרי המכונה בטקסט "פושע מורשע" הוא, כטענת הנתבע 4, השר הממונה על המשטרה ולא התובע. בהקשר זה אפנה להתייחסות ל"ציות" וכן ל"מילים רוח עבריינית נושבת מכיוון האחראים". זאת ועוד, בקטע אחר בפרסום נכתב "להודות שהפושע המתועד לכאורה היה מוגן מעיד על כשל לא קטן" (דומה כי הקשרם של הדברים הוא תגובת המשטרה שצוטטה בסעיף 4 לעיל). מכאן עולה הבחנה בטקסט בין ההתייחסות למושא הביקורת העיקרי בטקסט המכונה בטקסט "הפושע המורשע", ובין ההתייחסות לתובע "כפושע המתועד לכאורה".

הנה כי כן, טענתו העיקרית של התובע בהקשר לפרסום זה וטענת ב"כ בסיכומיו לגבי הביטוי "פושע מורשע", נדחית מאחר שהפרסום בהקשר זה כלל אינו מתייחס לתובע.

45. מכאן שיש להתמקד בחלקים אחרים בטקסט אליהם הפנה ב"כ התובע ולגביהם נטען כי מדובר בהפצת לשון הרע "על רקע שנאת חנם". הנתבע 4 טוען מנגד שהפרסום היה ביקורת על פעולה שהתובע עשה בפומבי, וכי עומדת לו הגנת תום לב, וכן הגנת "אמת דיברתי" כיוון שהפרסום התבסס על אמת ובעל עניין ציבורי, שנועד להגן על אוכלוסייה חלשה ומקופחת (קהילת הלהט"ב ומשפחות החטופים).

46. אתיחס תחילה לחלק בפרסום בו נטען "קצת מוזר לראות שממשלה שכשלה, חטאה, מימנה טרוריסטים שרוצים להשמיד את המדינה ואחראית לאסון לאומי נורא עכשיו תומכת באלה שתוקפים בגסות חסרת התחשבות את הקורבנות להזנחה האיומה". נכון להבחין בין חלקי

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

המשפט. חלקו הראשון של המשפט המייחס לממשלה אחריות לאסון שארע, אינו מתייחס כלל לתובע ובודאי שאינו יכול לעלות כדי לשון הרע בעניינו.

47. באשר להמשך, הרי הקורא הרגיל אכן יכול לראות בחלקו של הטקסט המתייחס לתובע כטענה שזה תקף בגסות חסרת התחשבות את קורבנות ה-7.10. אלא שמדובר בהבעת עמדה שאינה עולה כדי לשון הרע.

כאמור לעיל, האמירה "איך תקפו אתכם איך בגללכם באה 7.10" נאמרה בשירה ובחיוך והצופה בה לא יכול להסיק את המסר שביקש התובע להעביר כלפי מי שהותקף באותו יום נורא. דעתו של הנתבע 4 כי מדובר באמירה "גסה וחסרת התחשבות" כלפי מי שנפגע באסון, היא במובהק הבעת דעה ואיני סבור שהיא עולה כדי לשון הרע. אוסיף כי ככל שהאמירה היתה עולה כדי לשון הרע, הרי שמדובר בפרסום בתום לב המוגן בהוראת סעיף 15(4) לחוק.

48. אפנה לבחינת החלקים האחרים בטקסט שסומנו על-ידי ב"כ התובע בכתב התביעה כדברי לשון הרע. בחלקו הראשון של הטקסט מופיע המשפט הבא: "סך הכל, לא יפה לבצע עבירה מול עיני המשטרה שמשתפת פעולה עם פושע מורשע ולא מונעת פעולה מזיקה". כאמור, הביטוי "פושע מורשע" כלל לא התייחס לתובע. באשר לחלקו הראשון של הטקסט שלפיו בוצעה "עבירה בנוכחות המשטרה", הרי שכאמור לעיל הטרדה מינית מילולית מהווה עבירה וכן אין מחלוקת כי במקום נכחו שוטרים. לפיכך חלה ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק (אמת בפרסום).

49. החלק האחרון שיש לבחון נוסח בדרך זו: "האשמת הקורבן היא תרגיל זדוני מוכר וישן. למרבה הצער, ביצוע עבירות מול מצלמות משך שעות. לגלות לציבור שהדבר הזדוני היה מתוכנן, ואז עוד להודות שהפושע המתועד לכאורה היה מוגן מעיד על כשל לא קטן. המשטרה תומכת בפשע ולא מגינה על הפרהסיה? מה לא בסדר בתמונה?"

50. עיון בטקסט מעלה כי מדובר בהבעת דעת ביקורתית, אף אם בלשון חריפה, נגד משטרת ישראל שלשיטת הנתבע 4 היתה אמורה לחקור את התובע ולא להגן עליו. ביקורת זו ניתן לקרוא גם על רקע הנכתב בכתבה (אשר כזכור מהווה אמת עבור הנתבעים): "לאורך כל הזמן הזה, שוטרים ולוחמי מג"ב אבטחו את כהן, לא חדלו את הפרובוקציה ולא ניסו למנוע את הקללות. חלקם גם צחקו מאמירותיו המתריסות של כהן כלפי המפגינים." זאת ועוד, הטקסט

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

מתכתב עם תגובת המשטרה לכתבה ובמסגרתו מעלה הנתבע 4 ביקורת על מה שראה כהודאה מצד המשטרה כי הגנה על ביצוע עבירות.

51. המסר הכללי העולה דומה אפוא לפרסום הנתבע 1 בחלקו המתייחס לפעולות המשטרה ובו לא ראה ב"כ התובע לשון הרע ("הוא גם מצולם ולמרות כל ההוכחות הוא לא נחקר ולא הועמד לדין!"). בדומה, אני רואה בחלק הפרסום המתייחס לטענה שבוצעו עבירות ולביקורת על המשטרה שלא חקרה ועצרה אותם, כהבעת דעה שאינה עולה כדי לשון הרע.

52. לצד זאת יש להתייחס למילים "פושע המתועד לכאורה". כאמור בפסקה 42 לעיל, בהתאם לפסיקה כינויו של אדם "עברייני" או "פושע" מהווה לשון הרע, שכן הקורא את הטקסט יכול לסבור שאין מדובר אך בטענה שביצע עבירה, אלא בהתייחסות אליו כמי שהורשע. בענייננו ובדומה לעניינה של נתבעת 5, לא מצאתי כי מתעורר חשש מעין זה, שכן ההתייחסות לתובע בלשון "פושע לכאורה" מובלעת בטקסט ארוך בו ביקורת על המשטרה שלא חקרה אותו. מכאן שאין כל חשש שהקורא הרגיל את הטקסט, יחשוב שמדובר במי שהורשע בדין.

סיכום והוצאות

53. בסיכומם של דברים מצאתי כי התנהלותו המילולית של התובע בהפגנה, כפי שתועדה ופורסמה בכתבה ובסרטון, היתה בוטה וקשה, כללה קללות ונאצות ושפה מכלילה וחלקה אף עלה כדי הטרדה מינית ועבירה על החוק. התובע בחר שלא לפנות לאתר החדשות בבקשה להסרת הפרסומים ולא הגיש תביעה נגד אתר החדשות. הנתבעים, שהסתמכו על פרסום זה, הגיבו בהבעות דעה וביקורת, חלקה תוך הטחת עלבונות ונאצות שמוטב היה להמנע מהן. פרסומים אלה נבחנו לאור הנסיבות והגנות חוק איסור לשון הרע, ונמצא כי חלקם אינם מקימים עילת תביעה וחלק אחר מהם חוסה תחת ההגנות הקבועות בחוק.

54. לפיכך אני מורה על דחיית התביעה.

55. לאור תוצאת ההליך זכאים הנתבעים 1-3 ו-5, אשר נתבעו בגין פרסומים נפרדים ברשת הפייסבוק וכאשר אין כל קשר בין נתבעים אלה, כי ייפסקו לטובתם הוצאות שכר טרחת עורכי דין. בהקשר זה יש לתת את הדעת למספר הדיונים שהתקיימו (שניים), לשכר הטרחה המינימלי הקבוע בכללי לשכת עורכי הדין, להליך ההוכחות הלא קצר שהתנהל ולכך שמדובר בתביעת לשון הרע המעוררת מורכבות משפטית.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 46694-06-24 כהן נ' סורק ואח'

תיק חיצוני:

56. בשים לב לכל האמור יישא התובע בהוצאות שכר טרחת עורכי הדין מטעם הנתבעים 1-3 ו-5 בסכום של 10,000 ₪, בצירוף מע"מ (לכל אחד מנתבעים אלה). בנוסף יישא התובע בהוצאות הנתבע 4 (הגשת כתב הגנה בעצמו והתייצבות לדיון הוכחות ארוך), בסכום של 1,500 ₪.

ניתן היום, ג' טבת תשפ"ו, 23 דצמבר 2025, בהעדר הצדדים.

אליעד וינטל, שופט

